

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน :
ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนมอญบ้านเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้เขียน : ร้อยคำรวเอก วิวัฒน์ชัย บุญญานุพงศ์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2544

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา ไวกมล ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพาพร พิมพิสุทธิ
3. รองศาสตราจารย์ สิริทิพย์ พุทธนุ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชนมอญบ้านเกาะเกร็ด 2) ศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน 3) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน 4) เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาในลักษณะของการวิจัยเอกสารการวิจัยเชิงสำรวจและนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน และใช้การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนจำนวน 5 คน ในเขตชุมชนมอญบ้านเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชาวมอญเริ่มเข้ามาอยู่ที่บ้านเกาะเกร็ดในสมัยกรุงศรีอยุธยา ประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา มีนิสัยรักสงบ เลื่อมใสพระพุทธศาสนา ซึ่งจะเห็นได้จากการสร้างวัดขึ้นอย่างสวยงาม และเป็นมรดกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ชาวมอญยังชอบงานประเพณี

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนในกิจกรรมการทำบุญในวันสงกรานต์เป็นประจำสูงกว่ากิจกรรมอื่น ๆ เพราะเป็นประเพณีที่แสดงออกได้ถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และขอพรผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นงานบุญใหญ่ประจำปีของชาวมอญเกาะเกร็ด นอกจากนี้ยังมีประเพณีงานศพ มอญทุกคนจะต้องไปร่วมงานโดยไม่ต้องบอกกล่าว

3. ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนมอญโดยรวม พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวมอญยังคงมีการสืบทอดทางวัฒนธรรมไว้ในท่ามกลางสังคมที่กำลังมีความเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์

4. ผลการทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square Test) ที่นับว่าสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 พบว่า เพศ อายุ และอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน ส่วนการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวมอญที่มีการศึกษา จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนน้อย เพราะอาชีพและวิถีชีวิตที่ทันสมัย